

Cauza C-565/22**Cerere de decizie preliminară****Data depunerii:**

26 august 2022

Instanța de trimitere:

Oberster Gerichtshof (Austria)

Data deciziei de trimitere:

20 iulie 2022

Recurentă (reclamantă inițială):

Verein für Konsumenteninformation

Intimată (pârâtă inițială):

Sofatutor GmbH

În cauza inițiată de reclamanta Verein für Konsumenteninformation (Asociația pentru Informarea Consumatorilor), 1060 Viena, [omissis] împotriva pârâtei Sofatutor GmbH, Germania, 10245 Berlin, [omissis] având ca obiect o acțiune în încetare și publicarea unei hotărâri judecătorești, în recursul formulat de reclamantă împotriva hotărârii pronunțate de Oberlandesgericht Wien [Tribunalul Regional Superior din Viena] la 18 martie 2022, în calitate de instanță de apel, cauza 5 R 141/21y-30, prin intermediul căreia s-a modificat hotărârea pronunțată de Handelsgericht Wien [Tribunalul Comercial din Viena] din 23 iunie 2021, cauza 30 Cg 29/20x-25, [omissis] Oberster Gerichtshof [Curtea Supremă], în calitate de instanță de recurs, [omissis] a dat următoarea

O r d o n a n ț ă:

I. Adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene, în temeiul articolului 267 TFUE, următoarea întrebare preliminară:

Articolul 9 alineatul (1) din Directiva 2011/83/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2011 privind drepturile consumatorilor trebuie interpretat în sensul că, în cazul unei „prelungiri automate” [articolul 6 alineatul (1) litera (o) din directivă] a unui contract la distanță, consumatorul beneficiază din nou de un drept de retragere?

II. [omissis] [suspendarea procedurii]

M o t i v a r e:

A. Situația de fapt

- 1 Reclamanta este o asociație cu calitate procesuală activă în temeiul articolului 29 din Legea privind protecția consumatorilor (denumită în continuare „KSchG”).
- 2 Pârâta exploatează platforme de învățare online pentru elevi. Aceasta își oferă serviciile pe internet, de asemenea, pe întreg teritoriul austriac și, în cadrul activităților sale comerciale, stabilește în mod regulat contacte juridice cu consumatorii, în sensul articolului 1 din KSchG, care au domiciliul sau reședința obișnuită în Austria. Pârâta încheie cu consumatorii contracte pe baza condițiilor sale comerciale generale.
- 3 Condițiile comerciale generale ale pârâtei prevăd că, la momentul primei rezervări a unui abonament pe platformă, acesta poate fi testat gratuit timp de 30 de zile de la încheierea contractului și poate fi reziliat în orice moment fără preaviz pe parcursul acestei perioade, că abonamentul devine plătit numai la expirarea celor 30 de zile și că, în cazul nerezilierii în decursul celor 30 de zile, începe să curgă perioada de abonament cu plată convenită în cadrul procesului de rezervare.
- 4 În cazul în care perioada de abonament cu plată expiră fără ca pârâta sau consumatorul să fi reziliat în timp util abonamentul, acesta se prelungește automat pentru o perioadă determinată, în conformitate cu condițiile comerciale generale.
- 5 Cu ocazia primei încheieri a contractului, pârâta informează consumatorii cu privire la dreptul de reziliere (dreptul de retragere) de care dispune consumatorul ca urmare a încheierii la distanță a contractului.

B. Pozițiile părților și procedura până în prezent

- 6 **Reclamanta** solicită – în măsura în care acest lucru este încă relevant pentru procedura de recurs – să se constate că pârâta este responsabilă pentru „*omiterea, în cadrul relațiilor comerciale cu consumatorii, a informării consumatorilor, cu ocazia prelungirii unui raport contractual pe durată determinată încheiat la distanță, într-un mod clar și inteligibil cu privire la condițiile, termenele și procedurile de exercitare a dreptului de reziliere, prin furnizarea formularului tipizat de retragere sau prin utilizarea unor practici similare*”. Aceasta consideră că din modul de redactare a articolului 9 din directivă nu se poate deduce nicio restricție privind încheierea inițială a contractului. În consecință, chiar și în cazul transformării abonamentului său de încercare într-un abonament normal și al prelungirii unui abonament normal, consumatorul ar dispune de un drept de reziliere (drept de retragere) în temeiul dispoziției articolului 11 din FAGG (Legea privind contractele la distanță și cele negociate în afara spațiilor comerciale) care transpune articolul 9 din directivă. Pârâta nu a informat consumatorii cu privire la acest al doilea drept de reziliere (drept de retragere). Procedând astfel, pârâta nu ar

respecta obligația de informare prevăzută la articolul 4 alineatul (1) punctul 8 din FAGG, ceea ce ar da naștere obligației acesteia de încetare în temeiul articolului 28a alineatul (1) din KSchG.

- 7 **Pârâta** a contestat această cerere de încetare. Ea a considerat că prelungirile automate ale contractului prevăzute nu confereau consumatorului un al doilea drept de reziliere (drept de retragere) și că, prin urmare, nu ar trebui să informeze consumatorul cu privire la un astfel de drept.
- 8 **Instanța de prim grad de jurisdicție** a dispus – cu privire la ceea ce interesează în speță – obligarea pârâtei în conformitate cu cererea.
- 9 **Instanța de apel** a modificat hotărârea – cu privire la ceea ce interesează în speță – în sensul respingerii acțiunii.
- 10 **Recursul reclamantei** în fața Oberster Gerichtshof, autorizat de instanța de apel, este îndreptat împotriva acestei decizii.

C. Norme relevante

Articolul 2 punctul 7, articolul 6 alineatul (1) literele (h) și (o) și articolul 9 alineatul (1) din Directiva privind drepturile consumatorilor, cu titlurile acestora, au următorul cuprins:

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții

[...]

7. „contract la distanță” înseamnă orice contract încheiat între comerciant și consumator în cadrul unui sistem de vânzări sau de prestare de servicii la distanță organizat, fără prezența fizică simultană a comerciantului și a consumatorului, cu utilizarea exclusivă a unuia sau a mai multor mijloace de comunicare la distanță, până la și inclusiv în momentul în care este încheiat contractul;

Articolul 6

Cerințe de informare pentru contractele la distanță și cele negociate în afara spațiilor comerciale

(1) Înainte ca un contract la distanță sau negociat în afara spațiilor comerciale sau orice ofertă similară să producă efecte obligatorii asupra consumatorului, comerciantul trebuie să îi furnizeze consumatorului următoarele informații în mod clar și inteligibil:

[...]

(h) în cazul în care există un drept de retragere, condițiile, termenele și procedurile de exercitare a dreptului respectiv, în conformitate cu articolul 11 alineatul (1), precum și formularul tipizat de retragere, prezentat în anexa I partea B;

[...]

(o) durata contractului, după caz, sau, dacă contractul este încheiat pe durată nedeterminată sau urmează să fie prelungit în mod automat, condițiile de reziliere a contractului;

Articolul 9

Dreptul de retragere

(1) Cu excepția cazurilor prevăzute la articolul 16, consumatorul beneficiază de o perioadă de 14 zile pentru a se retrage dintr-un contract la distanță sau dintr-un contract negociat în afara spațiului comercial, fără a fi nevoit să justifice decizia de retragere și fără a suporta alte costuri decât cele prevăzute la articolul 13 alineatul (2) și la articolul 14.

Articolul 3 punctul 2, articolul 4 alineatul (1) punctele 8 și 14 și articolul 11 alineatul (1) din Legea austriacă privind contractele la distanță și cele negociate în afara spațiilor comerciale (FAGG), cu titlurile acestora, au următorul cuprins:

Definiții

Articolul 3. În prezenta lege federală, expresia

[...]

2. „contract la distanță” înseamnă orice contract încheiat între un comerciant și un consumator în cadrul unui sistem organizat de vânzări sau de prestare de servicii la distanță, fără prezența fizică simultană a comerciantului și a consumatorului, cu utilizarea exclusivă a unuia sau a mai multor mijloace de comunicare la distanță, până la și inclusiv în momentul în care este încheiat contractul;

Conținutul obligației de informare; consecințe juridice

Articolul 4 (1) Înainte ca un contract sau angajamentul contractual exprimat să producă efecte obligatorii asupra consumatorului, comerciantul trebuie să îi furnizeze consumatorului următoarele informații în mod clar și inteligibil:

[...]

8. în cazul în care există un drept de reziliere, condițiile, termenele și procedura de exercitare a dreptului respectiv, prin punerea la dispoziție a formularului tipizat de retragere, prezentat în anexa I partea B,

[...]

14. durata contractului, după caz, sau, dacă contractul este încheiat pe durată nedeterminată sau urmează să fie prelungit în mod automat, condițiile de reziliere a contractului;

Dreptul de reziliere și termenul de reziliere

Articolul 11 alineatul (1) Consumatorul se poate retrage dintr- un contract la distanță sau dintr- un contract negociat în afara spațiului comercial în termen de 14 zile, fără a fi nevoit să motiveze decizia.

[...]

D. Motivarea trimiterii preliminare

- 11 Soluționarea litigiului depinde în mod determinant de interpretarea articolului 9 alineatul (1) din directivă care, la rândul său, trebuie să ghideze interpretarea articolului 11 alineatul (1) din FAGG.
- 12 Din documentele pregătitoare referitoare la articolul 11 din FAGG reiese că dreptul de reziliere nu este limitat la încheierea inițială a contractului între comerciant și consumator, ci prelungirea unui raport contractual existent, dar pe durată determinată sau modificarea substanțială a unui raport contractual existent, convenite la distanță sau în afara spațiilor comerciale, intră sub incidența FAGG și pot da naștere astfel unui drept de reziliere al consumatorului în ceea ce privește prelungirea convenită a contractului sau modificarea acestuia [*omissis*].
- 13 Făcând referire la documentele pregătitoare, în doctrină se susține că un drept de reziliere ar putea fi avut în vedere și în cazul unei modificări substanțiale sau al unei prelungiri (convenite separat) a unui raport contractual, indiferent de modul în care a fost încheiat, printr-un contract negociat în afara spațiilor comerciale sau printr-un contract la distanță [*omissis*]. În cazul în care consimțământul consumatorului ar trebui să fie dat prin intermediul ficțiunii unei declarații, acesta ar trebui să fie informat în mod specific cu privire la semnificația comportamentului său [*omissis*].
- 14 Doctrina pune la îndoială faptul că prelungirea *automată* a unui contract la distanță ar conferi din nou un drept de reziliere (drept de retragere). Se amintește că articolul 6 alineatul (1) litera (o) din directivă prevede doar o obligație de informare cu privire la „durata contractului, după caz, sau, dacă contractul este încheiat pe durată nedeterminată sau urmează să fie prelungit în mod automat, condițiile de reziliere a contractului”, dar că dispoziția nu menționează un drept de retragere sau o informare cu privire la un astfel de drept, deși aceasta se referă la

prelungirea automată a contractului. În plus, se contestă că prelungirea automată ar implica un (al doilea) „contract la distanță” în sensul articolului 2 punctul 7 din directivă. Această concluzie este justificată de faptul că nu este „încheiat” un (al doilea) contract, ci doar că primul contract nu ar fi reziliat (și, după cum prevede acesta, perioada contractuală este astfel prelungită), precum și de faptul că, în cazul unei prelungiri automate a contractului, nu s-ar putea pune problema unei „utilizări exclusive de mijloace de comunicare la distanță” în sensul definiției legale a „contractului la distanță”. În cele din urmă, se argumentează că, în cazul unei prelungiri automate a contractului, nu ar mai exista riscul tipic (care justifică în mod obiectiv dreptul de retragere) existent în situația vânzărilor la distanță [a se vedea considerentul (37) din directivă]. În speță, consumatorul ar fi deja suficient de familiarizat cu produsul sau cu serviciul și ar fi fost suficient de informat cu privire la posibilitatea de prelungire încă de la încheierea contractului inițial [*omissis*].

15 Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat că articolul 2 litera (a) din Directiva 2002/65/CE privind comercializarea la distanță a serviciilor financiare de consum trebuie interpretat în sensul că un act adițional la un contract de împrumut nu intră în sfera noțiunii de „contract de prestare a serviciilor financiare”, în sensul acestei dispoziții, atunci când actul adițional se limitează să modifice rata dobânzii convenite inițial, fără să prelungească durata împrumutului și fără să modifice cuantumul acestuia, iar clauzele inițiale ale contractului de împrumut prevedeau încheierea unui astfel de act adițional sau, în caz contrar, aplicarea unei rate a dobânzii variabile (Hotărârea Curții în cauza C-639/18, *Sparkasse Südholstein*).

16 În opinia Oberster Gerichtshof, nu există un *acte clair* în ceea ce privește întrebarea adresată în partea introductivă, chiar dacă argumentele prezentate în doctrină pledează împotriva unui drept de retragere, iar Hotărârea Curții în cauza C-639/18 poate fi invocată cu succes în speță [*omissis*]. Oberster Gerichtshof consideră astfel că, în calitate de instanță de ultim grad de jurisdicție, este obligată să sesizeze Curtea cu o trimitere preliminară (a se vedea în acest sens RS0082949).

[*omissis*] 20 iulie 2022

[*omissis*]